

Idrotts- och fritidsnämndens riskanalys 2020

Inledning

Årligen upprättar Idrotts- och fritidsnämnden en risk- och väsentlighetsanalys i syfte att identifiera omständigheter som utgör en väsentlig risk för att verksamheten inte ska kunna fullgöra sina uppgifter eller uppnå verksamhetens mål. Riskanalysen omfattar hela organisationen.

Enligt kommunallagen ansvarar nämnden för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Vad är intern kontroll

Den interna kontrollen handlar om att på en rimlig nivå säkerställa:

- att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, det vill säga god ekonomisk hushållning
- att informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig
- att de regler och riktlinjer som finns följs
- att möjliga risker inringas, bedöms och förebyggs

För att allt detta ska kunna ske behöver den interna kontrollen vara en integrerad del av det vardagliga arbetet och inte en isolerad process. God intern kontroll förverkligar vi genom att alla nivåer i organisationen systematiskt arbetar med att minska eller eliminera befintliga risker och skapar systematik i processer och rutiner för att säkerställa en god ordning i verksamheten.

Riskanalys

Allmänt om risker kan sägas att det är någonting som ständigt finns i alla verksamheter. Med en risk avses i vardagligt tal en händelse som uppfattas som negativ om den skulle inträffa. En idag allmänt vedertagen definition av begreppet risk är; *"Den samlade bedömningen av sannolikheten för en oönskad händelse och konsekvensen om händelsen skulle inträffa."*

Syftet med en riskanalys är att identifiera och värdera risker, identifiera de bakomliggande orsakerna och att besluta om hur risken ska hanteras genom att exempelvis föreslå åtgärder som minskar riskerna eller dess konsekvenser. Görs bedömningen att det behövs någon åtgärd kan det exempelvis handla om nya eller förändrade rutiner, information, kontroller eller uppföljning. För vissa risker kan vi vidta åtgärder i närtid medan andra kräver mer långtgående åtgärder. En del av riskerna i verksamheten är av permanent natur och hålls under uppsikt i den löpande verksamheten medan andra årligen återkommer i riskanalysen och internkontrollplanen.

En viktig del av den interna kontrollen är att identifiera och riskbedöma kritiska verksamhetsprocesser. Det är inte rimligt eller ens möjligt att kontrollera alla processer i verksamheten men det är viktigt att identifiera de processer där de största verksamhetsriskerna föreligger. Det är inte heller möjligt att kontrollera alla delar i de identifierade processerna varje år, dock kan analyser av en process visa vilka brister som kan finnas och då kan delar i processen kontrolleras. Eftersom den interna kontrollen är en integrerad del av den ordinarie verksamheten är det vanligt att risker som identifieras hanteras löpande inom nämndens verksamheter.

Identifierade verksamhetsrisker i den löpande verksamheten

Flera av de verksamhetsrisker som identifierats inom förvaltningen hanteras inom den löpande verksamheten och ingår inte i vår internkontrollplan men kan ändå vara intressant för nämnden att ha kännedom om.

Vi har till exempel identifierat att det finns ett behov av att stärka vår kvalitetskontroll vid upphandlingar. Med det menar vi att våra upphandlingsunderlag vid upphandlingar skulle kunna få en högre kvalitet om fler i organisationen ingår i denna process och deltar i kvalitetssäkringen av underlagen innan de skickas ut. Vi har också identifierat att Upphandling Södertörn har problem med sina personella resurser, vilket kan leda till att pågående eller planerade upphandlingar försenas. Därför är det av yttersta vikt att vi säkerställer att våra upphandlingsunderlag håller en god kvalitet och att vi planerar våra upphandlingar i god tid så att vi får önskat stöd. Vi kommer under 2020 att inleda ett utvecklingsarbete för att stärka kvalitetskontrollen vid upphandlingar.

Kultur- och fritidsförvaltningens ledningsgrupp har startat en utredning kring sponsring. Frågan har aktualiserats i flera olika sammanhang och ledningsgruppen beslutade i samband med det att ta ett helhetsgrepp kring frågan för att utforma rutiner som tar hänsyn till objektivitetsprincipen och likställighetsprincipen. Utredningen påbörjades under 2019 och kommer att fortsätta under året.

KSF har under en längre tid haft i uppdrag att utreda nya hyresavtal inom kommunen. För att bistå KSF i denna utredning har förvaltningen valt att starta en egen utredning kring de hyresavtal som finns inom förvaltningen. Utredningen syftar till att undersöka hur hyreskostnaderna förhåller sig till marknadsmässiga hyror och om det finns anledning att höja befintliga hyror. En annan del av utredningen handlar om att utveckla rutiner för vår uthyrning för att säkerställa att vi i samband med tecknande av nya hyresavtal beaktar objektivitetsprincipen och likställighetsprincipen. Utredningen påbörjades under 2019 och kommer att fortsätta under året.

Värdera risker

När riskerna har identifierats måste de också värderas. Genom att värdera riskerna möjliggörs en gradering av riskerna och samtidigt skapas ett underlag för beslut om prioritering och hantering.

Förslaget till internkontrollplan baseras på tidigare års internkontrollplaner, riskanalyser, förvaltningens löpande arbete med processer och rutiner, samt på rekommendationer från extern granskning. Förvaltningens ledningsgrupp har genomfört en riskanalys enligt SKLs fyrfältsmodell där risken bedöms utifrån sannolikhet och konsekvens. Sannolikheten för att risken ska inträffa bedöms på en fyrgradig skala från mycket låg till mycket hög. Konsekvensen av att risken skulle inträffa bedöms också enligt en fyrgradig skala från obefintlig till mycket allvarlig konsekvens. De risker som efter genomförd riskanalys passar in under rutan "prioritera" har både hög sannolikhet och allvarliga konsekvenser och ingår därmed i förslaget till internkontrollplan för 2020. Några av de risker som hamnar i fältet "observera" väljer vi ändå att ta med i riskanalysen, medan andra kommer att beaktas i nästa års riskanalys genom en förnyad bedömning.

Mall för SKLs riskanalys

Mycket allvarlig konsekvens	OBSERVERA		PRIORITERA	
Allvarlig konsekvens				
Kännbar konsekvens	LÅT VARA		OBSERVERA	
Obefintlig konsekvens				
	Mycket låg sannolikhet	Låg sannolikhet	Hög sannolikhet	Mycket hög sannolikhet

Varje nämnd ansvarar för sin egen internkontrollplan. Utöver nämndens egna kontrollpunkter finns ett antal kommungemensamma kontrollmoment som ska finnas med i alla nämnders internkontrollplan. Dessa gemensamma moment har ledningsgruppen tagit hänsyn till i sin egen riskbedömning och de gemensamma kontrollmomenten läggs till det förslag som utarbetats utifrån genomförd riskanalys.

Uppföljning av kontrollmoment

I januari 2018 genomförde revisionsföretaget Ernst & Young en granskning av dåvarande kultur- och fritidsnämnds kvalitets- och verksamhetsstyrning. I granskningen rekommenderade företaget att vi framöver tydliggör metoder för genomförande av kontroller i internkontrollplanen, avseende till exempel stickprovsstorlek, samt urval av underlag som granskas. Vi rekommenderades även att stärka dokumentationen av genomförda kontroller. Därmed är det av vikt att vi vid varje tillfälle dokumenterar genomförda kontroller i internkontrollplanen så att de kan granskas i efterhand.

Kontrollmoment att prioritera 2020

Delegationsordningen

Idrotts- och fritidsnämnden har delegerat till arbetsutskott, ordförande och chefer på förvaltningen att fatta beslut på nämndens vägnar. I nämndens delegationsordning framgår vilka beslut som delegerats och till vilka delegater. Nämnden har beslutat att samtliga beslut som fattats med stöd av delegation eller vidaredelegation fortlöpande

ska anmälas till nämnden, vilket i praktiken betyder att det görs vid varje nämndsammanträde.

Att delegationsordningen följs och att anmälan görs fortlöpande är av yttersta vikt för att nämnden ska ha insyn och förtroende för sina delegater. Anmälan fyller också funktionen att besluten tillkännages för allmänheten och att klagotiden, den tid ett beslut kan överklagas, påbörjas. Risken att anmälan inte sköts korrekt för samtliga beslut bedöms i dagsläget som hög och konsekvensen som allvarlig

Fakturahantering

Beslutsattest av fakturor (kortfakturor och övriga) anses vara viktigt att fortsätta följa eftersom konsekvenserna av felhantering kan bli allvarliga. Även beslutsattest av utanordningar läggs till som en kontrollpunkt 2019. Risken bedöms som hög med allvarliga konsekvenser.

Fakturering enligt gällande taxor och nyttjande av lokaler

Från 2020 införs nya taxekategorier för nyttjande av nämndens anläggningar. Det är viktigt att vi fakturerar rätt enligt de nya nivåerna på taxor och avgifter i kommunen, dels för att säkerställa att alla föreningar behandlas lika och dels för att säkerställa att vi får in rätt intäkter till förvaltningen. Det finns en risk att det medvetet genomförs bokningar i fel taxekategori för att få ett lägre pris. Det finns även en risk att bokningar görs, men att lokalen sedan inte nyttjas, och därmed också utestänger andra från att använda den. Risken bedöms som hög med allvarliga konsekvenser.

Rutin för redovisning i bidragsreglemente

Föreningar som beviljats bidrag är skyldiga att lämna en redovisning i enlighet med reglementet för föreningsbidrag till ideella föreningar i Haninge kommun. I samband med införandet av ett nytt bidragsreglemente 2017 infördes även en ny rutin för uppföljning av redovisningar som ska säkerställa att tilldelade bidrag har använts till det de var avsedda för. Att brista i granskningen av inkomna redovisningar kan leda till en otillräcklig kontroll av kommunala bidragsmedel. Risken bedöms som låg men med allvarliga konsekvenser.

Registrering av inventarier

Inom Kultur- och fritidsförvaltningen ska vi ha ordning och reda på våra inventarier och de ska därför registreras och stöldmärkas enligt rutinen för registrering och stöldmärkning av inventarier. Härigenom minskar risken för onödiga dubbelköp och vi får en god överblick över inventarierna och kan nyttja dem på mest effektiva sätt. Stöldbegärliga inventarier ska märkas för att minska risken för stöld. Risken bedöms

som låg men med allvarliga konsekvenser och därför inför vi från i år ett nytt kontrollmoment av att kommunens riktlinje tillämpas.

Registerutdrag ur belastningsregistret vid nyanställning

Det är viktigt att hela Kultur- och fritidsförvaltningen följer beslutad rutin för när utdrag ska visas upp ur belastningsregistret. Rutinen utgår ifrån lag (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn. Risken bedöms som låg men med mycket allvarliga konsekvenser och lyfts därför in som ett nytt kontrollmoment 2020.

Tas ej med i internkontrollplanen 2020

Avtal

Förvaltningen har en rutin för avtalshantering. Rutinen har funnits sedan tidigare och den har ingått i internkontrollplanen där bedömningen gjorts att rutinen följs. Därmed tas inte rutinen med som kontrollpunkt 2020. Den kan dock bli aktuell som en kontrollpunkt om något/några år.

Dokumenthantering

Nämndens hantering av dokument är en fråga som regleras i dokumenthanteringsplanen. Under 2019 beslutade nämnden om en ny informationshanteringsplan som nu implementeras i verksamheterna, därför bör vi införa detta som en kontrollpunkt nästkommande år.